2023 წ.

ოპერატიული ინფორმაცია
2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ (იანვარ-ივლისი)

დოკუმენტი მომზადებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სამსახურის მიერ პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისისათვის მიწოდებული ოპერატიული ინფორმაციის საფუძველზე

2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის იანვარ-ივლისის შესრულების მიმოხილვა სახაზინო სამსახურის ყოველთვიური ანგარიშგების საფუძველზე, საბიუჯეტო ოფისის მიერ გამოქვეყნდება არაუგვიანეს 2023 წლის 25 აგვისტოსი.

ბიუჯეტის ანალიზის განყოფილება

ელ-ფოსტა: pbo@parliament.ge

საქართველოს პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისი

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისი, აგვისტო, 2023 წ.

საქართველოს 2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ძირითადი მაჩვენებლების შესრულების მიმოხილვა

2023 წლის იანვარ-ივლისში სახელმწიფო ბიუჯეტის **შემოსულობების** შესრულება **12,796.3** მლნ ლარს, წლიური გეგმის (21,914.2 მლნ ლარი) 58.4%-ს და 9 თვის გეგმის[1] (15,364.6 მლნ ლარი) 83.3%-ს შეადგენს, წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს კი 2,142.1 მლნ ლარით (20.1%-ით) აღემატება (შემოსავლების მნიშვნელოვანი მატების გავლენით).

გადასახდელების შესრულება **12,073.3** მლნ ლარს, წლიური გეგმის (21,880.1 მლნ ლარი) 55.2%-ს და 9 თვის გეგმის (15,806.5 მლნ ლარი) 76.4%-ს აღწევს, ხოლო წინა წლის იანვარ-ივლისის მაჩვენებელს 1,607.7 მლნ ლარით (15.4%-ით) აჭარბებს.

2014–2023 წწ.შემოსულობებისა და გადასახდელების 7 თვის შესრულების მაჩვენებლები წლიურ გეგმებთან მიმართებით (მლრდ ლარი, %)

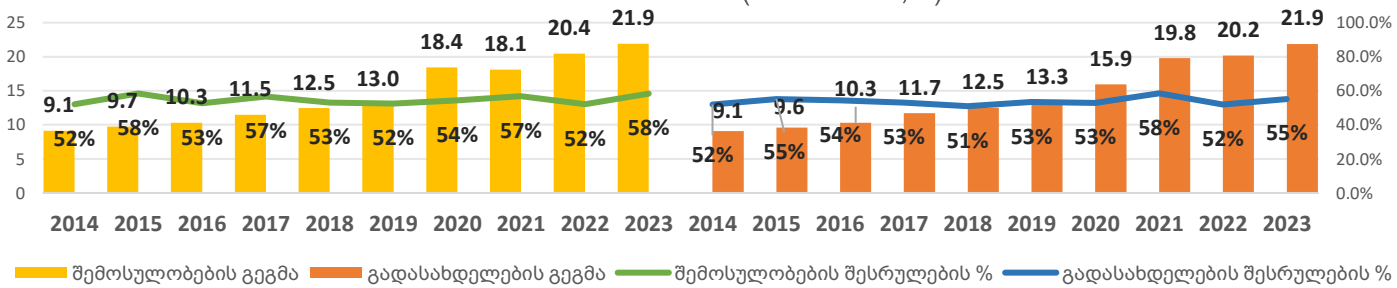

შესაბამისად, იანვარ-ივლისში სახელმწიფო ბიუჯეტში მიღებული შემოსულობების და გადასახდელების შესრულების გათვალისწინებით, **ნაშთის ცვლილება** (დაგროვება) **723.0** მლნ ლარს შეადგენს. წლის დასაწყისისათვის დაზუსტებული ნაშთის მოცულობამ შეადგინა 1,247.5 მლნ ლარი, ხოლო 2023 წლის პირველი აგვისტოსთვის კი ნაშთი განისაზღვრა 1,970.5 მლნ ლარის ოდენობით.

2014–2023 წწ. 7 თვის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება (მლნ ლარი)

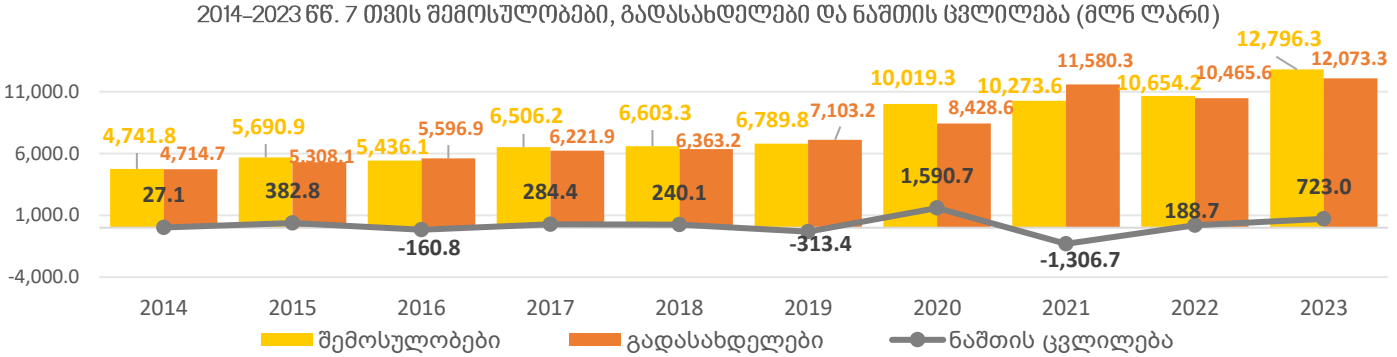

რაც შეეხება **შემოსულობების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით,** 9 თვის გეგმის მიმართ შესრულების მაღალი მაჩვენებელი აქვს ფინანსური აქტივების კლებისა (95.3%) და ვალდებულებების ზრდის კომპონენტებს (93.1%) - საგარეო წყაროდან საბიუჯეტო კრედიტების (რომლის მიღებაც არ არის 9 თვის გეგმით გათვალისწინებული) შემოსვლის გავლენით, კარგი შესრულებით ხასიათდება შემოსავლები (81.8%), ხოლო არაფინანსური აქტივების კლების კომპონენტი გამოირჩევა დაბალი შესრულების დონით (58.1%).

გადასახდელების კომპონენტებთან დაკავშირებით, ხარჯებისა და ფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტები კარგი შესრულებით გამოირჩევა (9 თვის გეგმის შესაბამისად, 79.3% და 74.2%), ხოლო ვალდებულებების კლებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტები შესრულების შედარებით დაბალი მაჩვენებლებით ხასიათდება (9 თვის გეგმის შესაბამისად, 68.4% და 65.5%),

დასახელება	2023 წლის გეგმა	9 თვის გეგმა	7 თვის შესრულება	7 თვე / 9 თვის გეგმა	დასახელება	2023 წლის გეგმა	9 თვის გეგმა	7 თვის შესრულება	7 თვე / 9 თვის გეგმა
შემოსულობები	**21,914.2**	**15,364.6**	**12,796.3**	**83.3%**	**გადასახდელები**	**21,880.1**	**15,806.5**	**12,073.3**	**76.4%**
შემოსავლები	17,619.9	13,056.1	10,685.7	**81.8%**	ხარჯები	16,335.2	12,137.1	9,627.4	**79.3%**
არაფინანსური აქტივების კლება	200.0	122.0	70.8	**58.1%**	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,881.3	2,559.6	1,676.0	**65.5%**
ფინანსური აქტივების კლება	450.0	207.5	197.7	**95.3%**	ფინანსური აქტივების ზრდა	445.1	194.5	144.2	**74.2%**
ვალდებულებების ზრდა	3,644.3	1,979.0	1,842.1	**93.1%**	ვალდებულებების კლება	1,218.5	915.3	625.7	**68.4%**

[1] 9 თვის გეგმა წარმოდგენილია 2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის კვარტალური განწერის მიხედვით (ფინანსთა მინისტრის 2023 წლის 22 ივნისის №220 ბრძანება)

რაც შეეხება სახელმწიფო ბიუჯეტის **საოპერაციო სალდოსა** და **მთლიან სალდოს,** 2023 წლის იანვარ-ივლისში სახელმწიფო ბიუჯეტის საოპერაციო სალდომ შეადგინა **1,058.4** მლნ ლარი, ხოლო მთლიანმა სალდომ - **(-546.8)** მლნ ლარი.

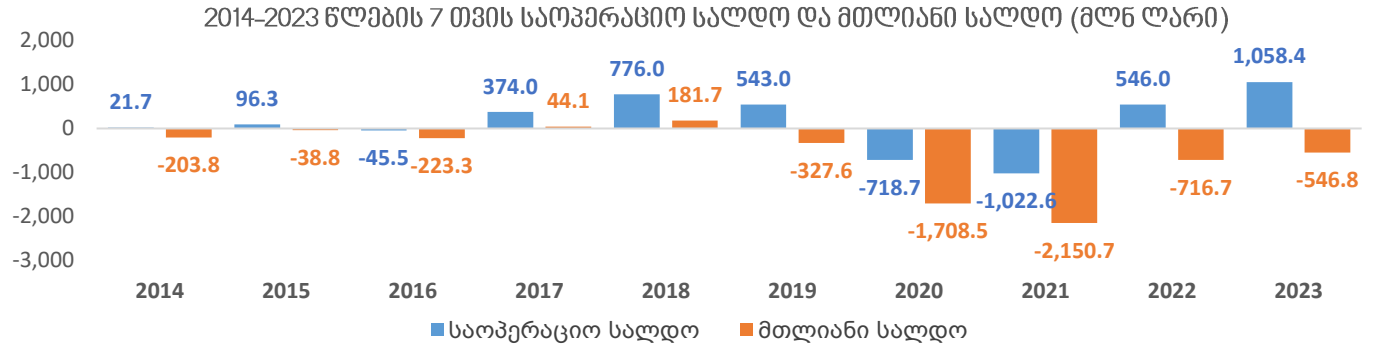

შემოსავლებში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ყველაზე დიდი მაჩვენებლის, **გადასახადების** მიმოხილვა, რაზეც იანვარ-ივლისში მიღებული შემოსავლების 89.0% და მთლიანი შემოსულობების 74.3% მოდის. კერძოდ, 7 თვეში მიღებული საგადასახადო შემოსავლები 9,510.8 მლნ ლარს, 9 თვის გეგმის 79.1%-ს და წლიური გეგმის 58.4%-ს შეადგენს, ყველა საგადასახადო შემოსავალი (გარდა სხვა გადასახადებისა, რომელიც -102.1 მლნ ლარს შეადგენს) 9 თვის გეგმის მიმართ მობილიზების მაღალი დონით ხასიათდება და 77.7% - 97.3%-ის ფარგლებში მერყეობს, განსაკუთრებით კი გამოირჩევა იმპორტის გადასახადი (97.3%), საშემოსავლო გადასახადი (84.1%) და აქციზი (82.2%). გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით საგადასახადო შემოსავლების მოცულობა 1,608.8 მლნ ლარით (20.4%-ით) არის გაზრდილი, ძირითადად, საშემოსავლო გადასახადის (605.7 მლნ ლარით) და დღგ-ის (552.8 მლნ ლარით) მნიშვნელოვანი მატების გავლენით.

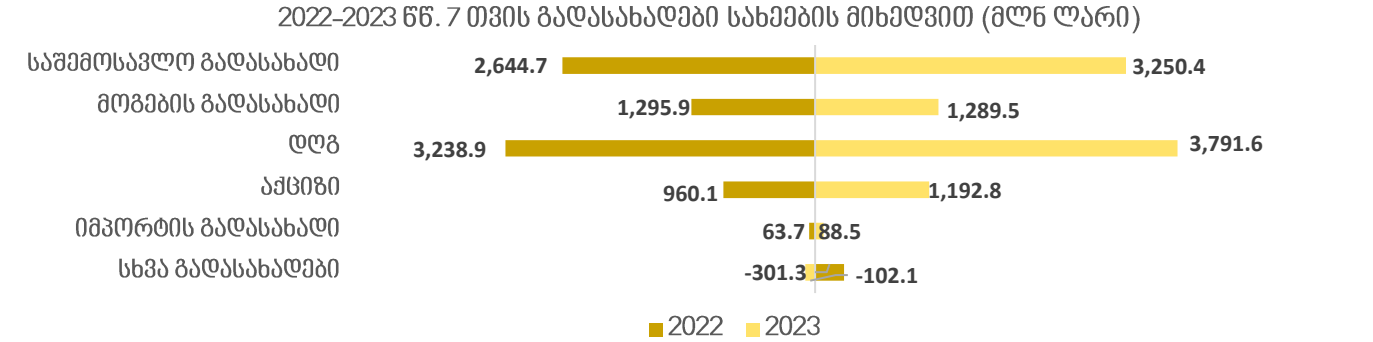

გადასახდელების ყველაზე დიდი კომპონენტის, **ხარჯების,** შესრულებამ იანვარ-ივლისში შეადგინა 9,627.4 მლნ ლარი, 9 თვის გეგმის 79.3% და წლიური გეგმის 58.9%. ცალკეული სახეების მიხედვით ხარჯების შესრულებაში, 9 თვის გეგმასთან მიმართებით, შედარებით მაღალი მაჩვენებელი აქვს პროცენტის (84.3%), სხვა ხარჯების (83.9%), სოციალური უზრუნველყოფისა (82.1%) და გრანტების (78.4%) მუხლებით გაწეულ ხარჯებს. შედარებით დაბალი მაჩვენებლით გამოირჩევა საქონლისა და მომსახურების (74.5%), შრომის ანაზღაურების (72.6%) და სუბსიდიების (71.0%) მუხლები. გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით ხარჯების მოცულობა 1,263.4 მლნ ლარით (15.1%-ით) გაზრდილია, ძირითადად, სოციალური უზრუნველყოფის (419.0 მლნ ლარით), აგრეთვე, პროცენტისა (287.5 მლნ ლარით) და გრანტების (203.6 მლნ ლარით) მუხლებით ხარჯების მატების გავლენით.

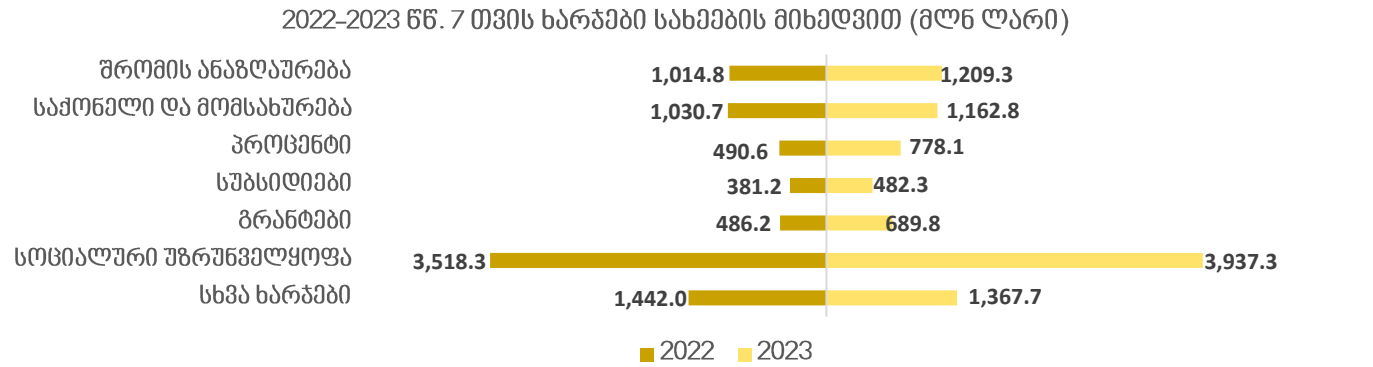

დანართები

დანართი 1: სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება (მლნ ლარი)

დასახელება	2021 წლის 7 თვის შესრულება	2022 წლის 7 თვის შესრულება	2023 წლის წლიური გეგმა	2023 წლის 9 თვის გეგმა*	2023 წლის 7 თვის შესრულება	2023 წლის 7 თვის შესრულება / 2023 წლის 9 თვის გეგმა		2023 წლის 7 თვის შესრულება / 2022 წლის 7 თვის შესრულება		2023 წლის 7 თვის შესრულება წლიურ გეგმასთან მიმართებაში %
						სხვაობა	%	სხვაობა	%-ული ცვლილება	
შემოსულობები	**10,273.6**	**10,654.2**	**21,914.2**	**15,364.6**	**12,796.3**	**-2,568.3**	**83.3%**	**2,142.1**	**20.1%**	**58.4%**
შემოსავლები	**6,791.3**	**8,910.0**	**17,619.9**	**13,056.1**	**10,685.7**	**-2,370.4**	**81.8%**	**1,775.7**	**19.9%**	**60.6%**
გადასახადები	**6,018.3**	**7,901.9**	**16,290.4**	**12,025.6**	**9,510.8**	**-2,514.8**	**79.1%**	**1,608.8**	**20.4%**	**58.4%**
საშემოსავლო გადასახადი	1,877.1	2,644.7	5,140.0	3,865.6	3,250.4	-615.2	84.1%	605.7	22.9%	63.2%
მოგების გადასახადი	646.5	1,295.9	2,000.0	1,580.0	1,289.5	-290.5	81.6%	-6.4	-0.5%	64.5%
დღგ	2,581.4	3,238.9	6,670.4	4,883.0	3,791.6	-1,091.3	77.7%	552.8	17.1%	56.8%
აქციზი	902.1	960.1	2,100.0	1,451.0	1,192.8	-258.2	82.2%	232.7	24.2%	56.8%
იმპორტის გადასახადი	46.7	63.7	130.0	91.0	88.5	-2.5	97.3%	24.9	39.1%	68.1%
სხვა გადასახადები	-35.5	-301.3	250.0	155.0	-102.1	-257.1	-65.9%	199.2	-66.1%	-40.8%
გრანტები	**256.8**	**235.6**	**279.6**	**156.3**	**188.0**	**31.7**	**120.3%**	**-47.6**	**-20.2%**	**67.3%**
სხვა შემოსავლები	**516.3**	**772.5**	**1,050.0**	**874.2**	**986.9**	**112.7**	**112.9%**	**214.5**	**27.8%**	**94.0%**
არაფინანსური აქტივების კლება	**95.7**	**131.7**	**200.0**	**122.0**	**70.8**	**-51.2**	**58.1%**	**-60.9**	**-46.2%**	**35.4%**
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	**78.2**	**103.1**	**450.0**	**207.5**	**197.7**	**-9.8**	**95.3%**	**94.6**	**91.8%**	**43.9%**
ვალდებულებების ზრდა	**3,308.3**	**1,509.4**	**3,644.3**	**1,979.0**	**1,842.1**	**-137.0**	**93.1%**	**332.6**	**22.0%**	**50.5%**
საგარეო	3,996.7	870.9	2,244.3	1,054.0	993.0	-61.0	94.2%	122.1	14.0%	44.2%
საშინაო	-688.3	638.5	1,400.0	925.0	849.1	-75.9	91.8%	210.5	33.0%	60.6%
გადასახდელები	**11,580.3**	**10,465.6**	**21,880.1**	**15,806.5**	**12,073.3**	**-3,733.2**	**76.4%**	**1,607.7**	**15.4%**	**55.2%**
ხარჯები	**7,813.9**	**8,363.9**	**16,335.2**	**12,137.1**	**9,627.4**	**-2,509.8**	**79.3%**	**1,263.4**	**15.1%**	**58.9%**
შრომის ანაზღაურება	936.7	1,014.8	2,236.7	1,666.2	1,209.3	-456.9	72.6%	194.5	19.2%	54.1%
საქონელი და მომსახურება	917.0	1,030.7	2,025.5	1,561.3	1,162.8	-398.5	74.5%	132.1	12.8%	57.4%
პროცენტი	516.6	490.6	1,201.0	923.2	778.1	-145.1	84.3%	287.5	58.6%	64.8%
სუბსიდიები	395.3	381.2	927.6	679.0	482.3	-196.7	71.0%	101.1	26.5%	52.0%
გრანტები	380.0	486.2	1,275.8	880.2	689.8	-190.4	78.4%	203.6	41.9%	54.1%
სოციალური უზრუნველყოფა	3,436.0	3,518.3	6,447.9	4,797.8	3,937.3	-860.5	82.1%	419.0	11.9%	61.1%
სხვა ხარჯები	1,232.3	1,442.0	2,220.7	1,629.4	1,367.7	-261.7	83.9%	-74.3	-5.2%	61.6%
არაფინანსური აქტივების ზრდა	**1,223.8**	**1,394.5**	**3,881.3**	**2,559.6**	**1,676.0**	**-883.6**	**65.5%**	**281.4**	**20.2%**	**43.2%**
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	**209.3**	**92.9**	**445.1**	**194.5**	**144.2**	**-50.3**	**74.2%**	**51.3**	**55.2%**	**32.4%**
ვალდებულებების კლება	**2,333.3**	**614.2**	**1,218.5**	**915.3**	**625.7**	**-289.6**	**68.4%**	**11.6**	**1.9%**	**51.4%**
საგარეო	2,289.6	589.3	1,175.6	880.4	601.1	-279.3	68.3%	11.8	2.0%	51.1%
საშინაო	43.7	24.9	42.9	34.9	24.6	-10.3	70.6%	-0.2	-0.9%	57.4%
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / – გამოყენება)	**-1,306.7**	**188.7**	**34.1**	**-441.9**	**723.0**	**688.9**		**534.4**		

* 9 თვის გეგმა წარმოდგენილია 2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის კვარტალური განწერის მიხედვით (ფინანსთა მინისტრის 2023 წლის 22 ივნისის №220 ბრძანება)

დანართი 2: სახელმწიფო ბიუჯეტის ბალანსი (მლნ ლარი)

დასახელება	2021 წლის 7 თვის შესრულება	2022 წლის 7 თვის შესრულება	2023 წლის წლიური გეგმა	2023 წლის 9 თვის გეგმა	2023 წლის 7 თვის შესრულება	2023 წლის 7 თვის შესრულება / 2023 წლის 9 თვის გეგმა		2023 წლის 7 თვის შესრულება / 2022 წლის 7 თვის შესრულება		2023 წლის 7 თვის შესრულება წლიურ გეგმასთან მიმართებაში %
						სხვაობა	%	სხვაობა	%-ული ცვლილება	
შემოსავლები	**6,791.3**	**8,910.0**	**17,619.9**	**13,056.1**	**10,685.7**	**-2,370.4**	**81.8%**	**1,775.7**	**19.9%**	**60.6%**
გადასახადები	6,018.3	7,901.9	16,290.4	12,025.6	9,510.8	-2,514.8	79.1%	1,608.8	20.4%	58.4%
გრანტები	256.8	235.6	279.6	156.3	188.0	31.7	120.3%	-47.6	-20.2%	67.3%
სხვა შემოსავლები	516.3	772.5	1,050.0	874.2	986.9	112.7	112.9%	214.5	27.8%	94.0%
ხარჯები	**7,813.9**	**8,363.9**	**16,335.2**	**12,137.1**	**9,627.4**	**-2,509.8**	**79.3%**	**1,263.4**	**15.1%**	**58.9%**
შრომის ანაზღაურება	936.7	1,014.8	2,236.7	1,666.2	1,209.3	-456.9	72.6%	194.5	19.2%	54.1%
საქონელი და მომსახურება	917.0	1,030.7	2,025.5	1,561.3	1,162.8	-398.5	74.5%	132.1	12.8%	57.4%
პროცენტი	516.6	490.6	1,201.0	923.2	778.1	-145.1	84.3%	287.5	58.6%	64.8%
სუბსიდიები	395.3	381.2	927.6	679.0	482.3	-196.7	71.0%	101.1	26.5%	52.0%
გრანტები	380.0	486.2	1,275.8	880.2	689.8	-190.4	78.4%	203.6	41.9%	54.1%
სოციალური უზრუნველყოფა	3,436.0	3,518.3	6,447.9	4,797.8	3,937.3	-860.5	82.1%	419.0	11.9%	61.1%
სხვა ხარჯები	1,232.3	1,442.0	2,220.7	1,629.4	1,367.7	-261.7	83.9%	-74.3	-5.2%	61.6%
საოპერაციო სალდო	**-1,022.6**	**546.0**	**1,284.7**	**919.0**	**1,058.4**	**139.3**	**115.2%**	**512.3**	**93.8%**	**82.4%**
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	**1,128.1**	**1,262.8**	**3,681.3**	**2,437.6**	**1,605.1**	**-832.5**	**65.8%**	**342.3**	**27.1%**	**43.6%**
ზრდა	1,223.8	1,394.5	3,881.3	2,559.6	1,676.0	-883.6	65.5%	281.4	20.2%	43.2%
კლება	95.7	131.7	200.0	122.0	70.8	-51.2	58.1%	-60.9	-46.2%	35.4%
მთლიანი სალდო	**-2,150.7**	**-716.7**	**-2,396.6**	**-1,518.6**	**-546.8**	**971.8**	**36.0%**	**170.0**	**-23.7%**	**22.8%**
ფინანსური აქტივების ცვლილება	**-1,175.6**	**178.5**	**29.2**	**-454.9**	**669.6**	**1,124.4**	**-147.2%**	**491.0**	**275.1%**	**2292.8%**
ზრდა	**209.3**	**281.6**	**479.2**	**194.5**	**867.3**	**672.8**	**445.9%**	**585.6**	**208.0%**	**181.0%**
ვალუტა და დეპოზიტები	0.0	188.7	34.1	0.0	723.0	723.0		534.4	283.2%	2120.2%
სესხები	209.3	92.9	445.1	194.5	143.1	-51.4	73.6%	50.2	54.0%	32.2%
აქციები და სხვა კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	1.1	1.1		1.1		
კლება	**1,384.9**	**103.1**	**450.0**	**649.4**	**197.7**	**-451.7**	**30.4%**	**94.6**	**91.8%**	**43.9%**
ვალუტა და დეპოზიტები	1,306.7	0.0	0.0	441.9	0.0	-441.9	0.0%	0.0		
სესხები	78.0	102.3	450.0	207.5	196.2	-11.3	94.5%	93.9	91.9%	43.6%
აქციები და სხვა კაპიტალი	0.2	0.9	0.0	0.0	1.5	1.5		0.7	78.7%	
ვალდებულებების ცვლილება	**975.1**	**895.3**	**2,425.8**	**1,063.7**	**1,216.3**	**152.6**	**114.3%**	**321.1**	**35.9%**	**50.1%**
ზრდა	**3,308.3**	**1,509.4**	**3,644.3**	**1,979.0**	**1,842.1**	**-137.0**	**93.1%**	**332.6**	**22.0%**	**50.5%**
საშინაო	-688.3	638.5	1,400.0	925.0	849.1	-75.9	91.8%	210.5	33.0%	60.6%
საგარეო	3,996.7	870.9	2,244.3	1,054.0	993.0	-61.0	94.2%	122.1	14.0%	44.2%
კლება	**2,333.3**	**614.2**	**1,218.5**	**915.3**	**625.7**	**-289.6**	**68.4%**	**11.6**	**1.9%**	**51.4%**
საშინაო	43.7	24.9	42.9	34.9	24.6	-10.3	70.6%	-0.2	-0.9%	57.4%
საგარეო	2,289.6	589.3	1,175.6	880.4	601.1	-279.3	68.3%	11.8	2.0%	51.1%
ბალანსი	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**		**0.0**		